

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

Допущено до захисту  
Завідувач кафедри  
Д.є.н., проф Лоханова Н.О.  
«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА  
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 6.030509 «Облік і аудит»  
за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему: «Облік і контроль розрахунків з оплати праці: організаційно-методичні аспекти та напрями удосконалення (на прикладі ТОВ "Меркурій")»

**Виконавець**

Студентка ЦЗФН, 1 гр.

Титаренко В.О

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

**Науковий керівник**

викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Король К. В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

**Одеса 2019**

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                  |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>ВСТУП.....</b>                                                                                                                | <b>3</b>  |
| <b>РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ.....</b>                                                         | <b>6</b>  |
| 1.1. Економічна сутність, функції, види, форми оплати праці та її нормативно-правове регулювання.....                            | 6         |
| 1.2. Організація обліку розрахунків з оплати праці.....                                                                          | 14        |
| 1.3. Проблемні питання обліку розрахунків з оплати праці .....                                                                   | 20        |
| <b>РОЗДІЛ 2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ТОВ «МЕРКУРІЙ».....</b>                          | <b>29</b> |
| 2.1. Загальна характеристика ТОВ «Меркурій».....                                                                                 | 29        |
| 2.2. Особливості організації первинного, синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві.....     | 38        |
| 2.3. Шляхи вдосконалення системи обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві.....                                          | 47        |
| <b>РОЗДІЛ 3 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДІЮЧА ПРАКТИКА КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ТОВ «МЕРКУРІЙ».....</b>                   | <b>54</b> |
| 3.1. Задачі та джерела контролю розрахунків з оплати праці .....                                                                 | 54        |
| 3.2. Діюча практика і оцінка системи контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві та рекомендації щодо її поліпшення..... | 61        |
| 3.3 Аналіз ефективності використання трудових ресурсів підприємства.....                                                         | 70        |
| <b>ВИСНОВКИ.....</b>                                                                                                             | <b>78</b> |
| <b>Список використаних джерел.....</b>                                                                                           | <b>83</b> |
| Додатки                                                                                                                          |           |

## ВСТУП

**Актуальність теми.** Заробітна плата – це одна з найскладніших економічних категорій і одне з найважливіших соціально-економічних явищ. У сучасному товарному виробництві, заснованому на наймі робочої сили, заробітна плата – це елемент ринку праці, що виступає як ціна товару, в формі якого найманий працівник продає свою робочу силу. Для найманого працівника заробітна плата – це його трудовий дохід, який він отримує внаслідок реалізації здатності до праці і який має забезпечити об'єктивно необхідне відтворення робочої сили. Для суб'єкта господарювання заробітна плата – це елемент витрат і виробництво, що входить до складу собівартості продукції і впливає на фінансову результативність господарської діяльності. Для держави заробітна плата є об'єктом державного регулювання, з одного боку, а з іншого – об'єктом оподаткування. На сьогоднішній день складність ситуації, яка склалася з питання розрахунків з працюючими, пояснює актуальність вибраної теми.

Проблема оплати праці - одна з самих важко вирішуваних в економіці будь-якого типу, тому облік праці і заробітної плати по праву займає одно з центральних місць в усій системі обліку на підприємстві. Облік заробітної плати потребує точних і оперативних даних, у яких відображаються зміни чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників, виробничих витрат. У зв'язку зі змінами законодавства з оплати праці у 2017 р. зростає актуальність питань покращення організації розрахунків з оплати праці на підприємстві та визначення заходів щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення, у тому числі із застосуванням сучасних інформаційних систем.

Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці перебувають у центрі уваги багатьох українських учених, які наголошують на необхідності удосконалення організації обліку й аналізу оплати праці на підприємствах в умовах ускладнення господарської діяльності з метою

створення ефективної системи розрахунків із персоналом. Теоретико-методологічні засади обліку праці та її оплати знайшли своє відображення у працях таких авторів, як О.М. Анісімова, О.В. Гамова, І.А. Козачок, Т.В. Федоренко, О.М. Кульганік, Т.О. Кобильник, Н.В. Каткова, А.А. Малашевська, К.В. Маслова, Н.Ю. Мардус, Ю.О. Михайленко, Ю.Ю. Миронова, В.А. Панасенко, Н.В. Овсяк, І.В. Соболева, К.Б. Лобань, С.М. Семенова та О.М. Шпирко, Н.М. Сіренко, Ю.О. Щербина, О.Г. Юрченко, В.С. Труфіна, М.І. Уграк. Однак, незважаючи на наявні здобутки в розробленні цієї проблематики, не всі аспекти опрацьовані достатньою мірою. Облік, аналіз і контроль розрахунків з оплати праці, як правило, розглядаються окремо, не маючи комплексного підходу до вирішення проблеми. Становить також значний інтерес вивчення теоретико-методичних і практичних підходів з організації обліку і аудиту праці і заробітної плати в контексті збору і обробки облікової інформації з питань праці і заробітної плати, зростання продуктивності праці на підприємстві та пошуку шляхів оптимізації витрат на оплату праці.

**Мета дослідження** полягає у вивченні теоретичних та практичних аспектів обліку і контролю розрахунків підприємства з оплати праці та розробка шляхів їх вдосконалення.

Для досягнення мети дослідження були поставлені такі завдання:

- розглянути економічну сутність, функції, види, форми оплати праці, її нормативно-правове регулювання та утримання при розрахунку заробітної плати;
- описати організацію обліку розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування;
- надати загальну характеристику ТОВ «Меркурій» та провести аналіз фінансового стану та ефективності використання трудових ресурсів підприємства;

- охарактеризувати особливості організації первинного, синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування на ТОВ «Меркурій»;

- визначити шляхи вдосконалення системи обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві;

- дослідити мету, завдання, і джерела інформації контролю розрахунків з оплати праці та відрахувань на обов'язкове страхування на підприємстві;

- виявити особливості організації системи внутрішнього контролю на підприємстві;

- запропонувати напрями удосконалення діючої системи внутрішнього контролю на ТОВ «Меркурій».

**Об'єкт та предмет дослідження.** Об'єктом дослідження виступають процеси розрахунків з оплати праці та формування і використання фонду оплати праці на підприємстві. Предметом дослідження є організація обліку та контроль розрахунків з оплати праці на обраному підприємстві.

**Методи дослідження.** Методологічною основою є наукові методи, що спираються на вимоги об'єктивного і всебічного аналізу обліку заробітної плати підприємства та загальнообов'язкового державного соціального страхування. При вирішенні поставлених завдань були використані загальнонаукові методи і прийоми дослідження: монографічний, економіко-статистичний, графічний, балансовий, табличний та методи емпіричного дослідження: спостереження, порівняння, опис, узагальнення, аналогія.

**Інформаційна база дослідження.** Під час написання роботи було використані наукові праці зарубіжних і вітчизняних фахівців із питань організації, обліку, і контролю розрахунків з оплати праці, основні нормативні акти, регулюючі цю сферу, і практичні матеріали ТОВ «Меркурій».

## ВИСНОВКИ

Метою дослідження в роботі було вивчення теоретичних та практичних аспектів обліку і контролю розрахунків підприємства з оплати праці та розробка шляхів їх вдосконалення.

За результатами дослідження нами надано авторське визначення поняття «заробітна плата», а саме: це об'єктивно необхідний для відтворення робочої сили та ефективного функціонування виробництва обсяг вираженої в грошовій формі основної частини життєвих засобів, що відповідає досягнутому рівневі розвитку продуктивних сил і зростає пропорційно підвищенню ефективності праці працівників.

Порядок нарахування та виплати заробітної плати в Україні здійснюється відповідно до чинних нормативно-законодавчих документів: Кодексу законів про працю, Податкового Кодексу України, Закону України «Про оплату праці», Закону України «Про відпустки», Закону України «Про охорону праці», Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати», Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, Інструкції зі статистики заробітної плати, П(С)БО 16 «Витрати», П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та ін.

Організація оплати праці на підприємстві – це сукупність дій, метою яких є забезпечення визначення величини заробітної плати, принципів її нарахування, строків виплати, диференціації, співвідношення з іншими показниками діяльності підприємства тощо. Організація оплати праці

базується на трьох елементах: нормуванні праці, її тарифікації, а також на системах і формах оплати праці. При цьому нормування праці дозволяє дати кількісну оцінку праці, тарифікація – якісну, а системи та форми показують порядок нарахування заробітної плати.

Організація обліку праці та її оплати включає: організацію документування відпрацьованого часу; організацію документування виробітку; організацію аналітичного і синтетичного обліку заробітної плати як у розрізі працівників, так і у цілому по підприємству, організацію виплати заробітної плати, узагальнення інформації у формах фінансової та статистичної звітності, а також організацію роботи апарату бухгалтерії з обліку праці та її оплати.

Підсумовуючи результати дослідження теоретичних проблем обліку праці зазначено, що на наш погляд, актуальними на сьогодні є наступні питання: регламентація організації праці на підприємстві; контроль за використанням робочого часу та забезпечення зростання продуктивності праці; своєчасне і правильне визначення сум нарахованої заробітної плати й єдиного соціального внеску та віднесення їх на собівартість продукції (робіт, послуг), а також на витрати діяльності; здійснення у встановлені терміни всіх розрахунків з працівниками і службовцями із заробітної плати та інших виплат; облік і контроль за використанням фонду заробітної плати та іншими грошовими коштами, які виділяють для оплати праці працівників підприємства; впровадження мотивації праці працівників.

Досліджуване підприємство – ТОВ «Меркурій» - існує на ринку 17 років; основними видами діяльності підприємства є оптова та роздрібна торгівля продовольчими товарами; на підприємстві торговий асортимент товарів відповідає попиту населення; він постійно змінюється, розширюється, оновлюється і гнучко змінюється залежно від попиту населення; підприємство знаходиться на загальній системі обліку та оподаткування, є платником податку на додану вартість; аналіз господарської діяльності підприємства показав, що воно прибуткове, рентабельне, динамічно

розвивається, але при цьому йому бракує ліквідності; основні та оборотні засоби ТОВ «Меркурій» використовуються ефективно.

З дослідження обліку та контролю розрахунків по оплаті праці працівникам ТОВ «Меркурій» зроблені наступні висновки:

1. На ТОВ «Меркурій» бухгалтерський облік ведеться відповідно до засад організації, ведення обліку та складання фінансової звітності, які передбачені чинним законодавством України.

2. Організація бухгалтерського обліку та розрахунків із заробітною платою на ТОВ «Меркурій» – це комплекс заходів власника підприємства, направлених на забезпечення реєстрації фактів господарського життя, узагальнення їх з метою отримання необхідної інформації для складання звітності та прийняття управлінських рішень.

3. Первинний облік а розрахунків із заробітною платою здійснюється з використанням типових форм первинних документів, затверджених чинним законодавством.

4. Синтетичний облік нарахування заробітної плати ведеться на рахунку 66 «Розрахунки з оплати праці». Даний рахунок є балансовим, пасивним, на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» ведеться узагальнення інформації про розрахунки за виплатами працівникам, які належать як до облікового, так і до необлікового складу підприємства.

5. Аналітичний облік розрахунків з персоналом ведеться за кожним працівником, видами виплат та утримань. Сума всіх нараховань заробітної плати по кожному аналітичному рахунку (тобто по кожному працівникові) дорівнює кредитовому обороту синтетичного рахунку 66 за звітній місяць, тобто сумі нарахованої заробітної плати по відділам та підприємству у цілому. Сума усіх утримань по аналітичних рахунках дорівнює дебетовому обороту синтетичного рахунку 661 «Розрахунки по заробітній платі». Аналітичний облік депонованої заробітної плати ведеться по кожній незатребуваній сумі.

6. Облік заробітної плати на ТОВ «Меркурій» автоматизований.

7. На ТОВ «Меркурій» внутрішній контроль здійснює заступник директора з економічних питань. Надійність системи внутрішнього контролю ТОВ «Меркурій» може бути оцінена як середня тому що на підприємстві відсутня служба внутрішнього аудиту.

8. На нашу думку, можна виділити такі основні проблемні моменти обліку розрахунків заробітної плати працівників на ТОВ «Меркурій»:

- недостатня автоматизація цієї ділянки обліку;
- низька стимулююча роль премій, надбавок у зв'язку з неспроможністю та нестабільністю їх виплат;
- несвоєчасність виплат заробітної плати та відпусток;
- незначна різниця в окладах різних розрядів працівників.

Для вдосконалення обліку заробітної плати працівників підприємства рекомендовано:

- розробити систему індивідуальної заробітної плати на підставі оцінки конкретних заслуг працівника;
- встановити так званий «гнучкий тариф», який сприятиме підвищенню ефективності стимулювання працівників;
- удосконалити Наказ про облікову політику підприємства щодо організації обліку праці;
- підвищити рівень автоматизації обліку праці та заробітної плати;
- впровадити на підприємстві виплату заробітної плати на платіжні картки.

9. Організація внутрішнього контролю на ТОВ «Меркурій» в цілому, і розрахунків по оплаті праці зокрема, має, на наш погляд, ряд недоліків, а саме:

- відсутня посада внутрішнього аудитора на підприємстві;
- відсутнє методичне забезпечення проведення контролю розрахунків за виплатами працівникам;
- відсутні програми проведення контролю;

- відсутні зразки документів щодо оформлення результатів проведеного контролю.

10. Рекомендовано для удосконалення внутрішнього контролю за розрахунками з оплати праці на ТОВ «Меркурій»:

- послідовність здійснення внутрішньогосподарського контролю операцій з виплат працівникам на підприємстві здійснювати з дотримання організаційної, методичної, результативної та інспекційної стадій;

- оформляти результати контрольних дій розробленими робочими документами контролера;

- впровадити на підприємстві посаду внутрішнього контролера.

Вирішення проблем обліку та контролю праці та її оплати забезпечить достовірне формування обліково-економічної інформації, її аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

Таким чином, основними шляхами вдосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці на ТОВ «Меркурій», на нашу думку, повинні бути:

- вибір оптимальної облікової інформації;

- розробка та запровадження удосконалених форм носіїв облікової інформації, найбільш адаптованих до структури, змісту та характеру інформації;

- розробка та запровадження раціональної технології вирішення облікових завдань.

При цьому зазначимо, що основними шляхами вдосконалення організації обліку розрахунків з оплати праці є раціоналізація не лише всіх форм документів та облікових реєстрів, а й методів і способів збирання, обробки й узагальнення облікової інформації на підприємстві, котрі були б адаптованими до сучасних економічних умов.

Запропоновані заходи дозволять підвищити якість обліку основних засобів в ТОВ «Меркурій» через його облікову, аналітичну та контрольну функції.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверкина М.Ф., Гриценюк О.І. Особливості автоматизації обліку праці та заробітної плати. Причорноморські економічні студії. Випуск 29. 2018. С. 112 – 117.
2. Арап Г.В., Пахомова І.Г. Шляхи вдосконалення аудиту оплати праці. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2010. Вип. 4 (2). С. 149-155.
3. Багрій К.Л. Деякі особливості аналізу ефективності використання трудових ресурсів. Облік, аналіз, аудит. 2017. Випуск І-ІІ. С. 344 – 350.
4. Білуха М. Т. Курс аудиту. К.: Вища школа, 1999. 312 с.
5. Бойко О. О., Ксьоншка А.В., Перемишленікова Ю. І. Трудові ресурси підприємства: сутність, структура та їх вплив на діяльність підприємства. Бібліотечний вісник. 2015. С. 14-19.
6. Бондаренко Л. М. Семенова Н. В. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці. Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. 2017. Т.22. Вип. 4. С. 118 -123.
7. Брезицька К. Ф. Аналіз сучасних систем оплати праці в зарубіжних країнах. Управління розвитком. 2011. № 8(105). С. 30-31.
8. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: підручник для студентів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. 4-е вид., доп. і перероб. Житомир: ПП «Рута». 2005. 430 с.
9. Васильчак С. В., Жидяк О. Р., Полянчич Т. М. Теоретичні основи формування оплати праці на підприємстві. Наук. вісн. НЛТУ України. 2011. Вип. 21.12. С. 152–157.
10. Венжега Д.І. Особливості організації внутрішнього контролю в управлінні витратами підприємства. Інноваційна економіка. 2012. №10 [36]. URL: [http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc\\_gum/inek/2012\\_10/295.pdf](http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/inek/2012_10/295.pdf). (дата звернення: 04.04.2019).

11. Воськало Н.М., Воськало В.І. Теоретичні та методологічні основи розрахунків за виплатами працівникам. Східна Європа. Економіка, бізнес та управління. 2018. Випуск 2. С. 239 – 244.
12. Гамова О. В., Козачок І. А., Федоренко Т. В. Внутрішній контроль заробітної плати на підприємстві. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 2. С. 31 -38.
13. Григоревська О. О., Христос І. В. Шляхи удосконалення організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. 2016. № 1(29). С. 146–149.
14. Гусарова О. С. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві. Управління розвитком. 2013. №17. С. 124-127.
15. Гуцаленко Л. В., Коцупатрий М. М., Марчук У. О. Внутрішньогосподарський контроль: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2014. 496 с.
16. Демченко М.М. Контроль виплат працівникам підприємства. «Молодий вчений». 2016. № 3 (30). С.70-74.
17. Дідченко О. І. Економічна оцінка використання трудових ресурсів. Запоріжжя : ЗДІА, 2014. 192 с.
18. Дорош Н. І. Внутрішній контроль та аудит в управлінні ризиками на підприємстві. Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. 2014. Вип. 44. С. 148-152.
19. Дубовська О. В. Теоретичні засади заробітної плати як соціально-економічної категорії. Вісник ДДФА. Економічні науки. 2014. № 2. С. 23-32.
20. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР. (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/>. (дата звернення: 05.04.2019).
21. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 06.04.2019).

22. Жаворонок А.В., Колеснікова Н.І. Сутність трудових ресурсів та аналіз їх використання. «Молодий вчений». 2017. № 6. С. 427 – 430.
23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення: 06.04.2019).
24. Калина А.В. Економіка праці. К. : МАУП. 2009. 272с.
25. Клементьєва О. Ю. Внутрішній фінансовий контроль при реалізації інвестиційних проектів на малих підприємства URL: [http://www.investplan.com.ua/pdf/23\\_2015/10.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/23_2015/10.pdf). (дата звернення: 06.04.2019).
26. Ковтун Т. В. Система внутрішнього контролю як невід'ємний елемент операційної системи підприємства. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>. (дата звернення: 06.04.2019).
27. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII. (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. (дата звернення: 06.04.2019).
28. Колот А.М., Грішнова О.О., Герасименко О.О. Економіка праці та соціально- трудові відносини : підручник / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. К.: КНЕУ. 2009. 711 с.
29. Кононова О.Є. Організація бухгалтерського обліку: Навч. посібник. Дніпро: ДВНЗ ПДАБА. Вена.: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 102 с.
30. Корягін М.В., Попкова О.О. Аспекти ведення бухгалтерського обліку інших заохочувальних та компенсаційних виплат персоналу Науковий вісник НЛТУ України. 2011. №21. С. 211-215.
31. Крышкин О. В. Настольная книга по внутреннему аудиту. Риски и бизнес-процессы. ООО «АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР». 2013. 477 с.
32. Лучко М. Р., Зорій Н. М., Хорунжак Н. М. Контроль у державному секторі економіки: навч. посіб. Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ. 2015. – 285 с.

33. Максимець Ю.В. Заробітна плата як визначальний чинник мотивації праці в ринковій економіці. Науковий вісник НЛТУ України. 2008. Вип. 18.10. С. 224–229.
34. Мардус Н. Ю. Методичні підходи до обліку, аудиту та аналізу праці і заробітної плати на підприємстві. Вісник ЖНАЕУ. 2016. № 1 (54), т. 2. С. 230–236.
35. Мельник Т.Г. Облік, аналіз та аудит праці і її оплати: авт. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04. Київ 2005. 18 с.
36. Методичні рекомендації щодо оплати праці працівників малих підприємств, затверджено Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 13.08.2004 №186 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0186203-04>. (дата звернення: 07.04.2019).
37. Михайленко Ю.О. Організація обліку і контролю розрахунків за заробітною платою. Молодий вчений. 2017. № 2(42). С. 287–293.
38. Миронова Ю.Ю., Панасенко В.А. Проблеми організації обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. Економіка і регіон. ПолтНТУ. 2016. № 1 (56). С. 121 – 126
39. Мочерний С. В. Економічна теорія: Посібник. - К.: Видавничий центр «Академія». 2003. 84 с.
40. Овсюк Н.В. Сутність та особливості понять "оплата праці" та "заробітна плата" визначених в нормативно-правовій базі України. Вісник Хмельницького національного університету. "Економічні науки". 2014. № 3. С. 27 - 31.
41. Овсюк Н.В. Документальне забезпечення контролю витрат на оплату праці. 0. ВІСНИК КНТЕУ. 2014. № 5 с. 23 -33.
42. Небава М. І., Адлер О. О., Лесько О. Й. Економіка та організація діяльності підприємства. В.: ВНТУ, 2011. 317 с.
43. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства

- фінансів України від 09.12.2011 № 1591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>. (дата звернення: 08.04.2019).
44. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. (зі змінами та доповненнями) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 08.04.2019).
45. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України 24.05.1995 р. № 88. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>. (дата звернення: 08.04.2019).
46. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>. (дата звернення: 08.04.2019).
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>. (дата звернення: 08.04.2019).
48. Покатаєва О.В., Кошулинська Г.О. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві Держава та регіони. Науково-виробничий журнал. Серія: Економіка та підприємництво. 2014. №3. С. 139-141.
49. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України від 06.12.2016 № 1774-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1774-19>. (дата звернення: 08.04.2019).
50. Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.02.1995 № 100. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95>. (дата звернення: 08.04.2019).
51. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці: Наказ Державного комітету статистики України від 5 грудня 2008 року № 489. URL: [https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakderjkomstat\\_489/nnakderjkomstat\\_489.html](https://minfin.com.ua/taxes/-/!news/nnakderjkomstat_489/nnakderjkomstat_489.html) (дата звернення: 09.04.2019).
52. П(С)БО 26 «Виплати працівникам» Наказ Міністерства фінансів України № 601 від 28 жовтня 2003 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>. (дата звернення: 09.04.2019).

53. Птіцина Л.А. Застосування методів аналізу ефективності використання трудових ресурсів у системі управлінського обліку промислового підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2014 р. № 3 (78). С. 95-98.
54. Редзюк Т.Ю., Дем'яненко С.С. Особливості контролю розрахунків з оплати праці. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. 2015. Випуск 4.. С. 1027 – 1031.
55. Семенов А.Г., Складанна К.І. Підходи до удосконалення організації і оплати праці на підприємствах. *Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів : тези доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф. Запоріжжя : КПУ. 2015. С. 358–360.*
56. Смержанюк Т. П., Шрам Т. В., Труш В. Є. Внутрішній контроль в процесі управління виробництвом. Київ: Кондор, 2009. 275 с.
57. Старченко Н.М. Удосконалення методики обліку виплат працівникам. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 2012 Випуск 9(33). С. 71-76.
58. Старченко Н. М. Методичні положення проведення контролю виплат працівникам у бюджетних установах . Фінанси, облік і аудит. 2013. Вип. 1. С. 299-306.
59. Суліменко Л.А. Киян А.В. Вітер С.А. Облік і аналіз розрахунків з оплати праці. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. 2018. Випуск 18. С. 395 – 404.
60. Сьомченко В.В., Засипко К.О. Заробітна плата як соціально-економічна категорія. Вісник Запорізького національного університету. 2016. № 1. С. 121 – 127.
61. Терьохін С. В., І. А. Шеховцова. Види та засоби аналізу ефективності використання трудових ресурсів підприємством. Сучасні проблеми економіки та підприємництва. 2014. Вип. 13. С. 269-273.
62. Трудовий кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08/stru>. (дата звернення: 10.04.2019).
63. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: підруч. К. : Знання, 2007. 263 с.

64. Шахно А. Ю., Лашкун Г.А., Голобородько Б.Ю. Основні напрямки підвищення ефективності праці трудових ресурсів підприємства Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2014. Том 15. № 3. С. 237-245.
65. Шульга Н.В. Облік і аудит розрахунків з оплати праці та аналіз ефективності використання трудових ресурсів: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. К. 2008. 18 с.
66. Щирська О. В. Необхідність внутрішньогосподарського контролю оплати праці в процесі стабілізації економіки України. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2016. № 3. С. 65 – 70.
67. Яременко Л. М. Концептуальні засади оплати праці в умовах ринкової економіки. URL: [http://www.nbu.gov.ua/old\\_jm/Soc\\_Gum/Evu/](http://www.nbu.gov.ua/old_jm/Soc_Gum/Evu/). (дата звернення: 10.04.2019).
68. Ясько К.В., Арехова М.М. Облік і контроль розрахунків з оплати праці на підприємстві. Молодий вчений. 2017. № 11 (51). С. 1358 – 1361.
69. Odunayo Henry Adewale The concept of internal control system: theoretical aspect. URL:<http://www.zurnalai.vu.lt/files/journals/37/articles/890/public/142-152.pdf> .(дата звернення: 10.04.2019).